

Folketingets Finansudvalget

Sagsnr.
2014-13737

Doknr.
212978

Dato
25-03-2014

Folketingets Finansudvalg har d.26. februar 2014 stillet følgende spørgsmål nr. FIU 195(alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Anders Samuelson (LA).

Spørgsmålnr. FIU 195:

"Vil ministeren oplyse:

- antallet af lærere i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010,
- antallet af læger i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010,
- antallet af pædagoger i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010,
- antallet af sygeplejesker i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010,
- antallet af politibetjente i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010,
- antallet af ansatte i forsvaret i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010,
- antallet af social- og sundhedspersonale (social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter) i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010,
- antallet af socialrådgivere i hhv. 1970, 1980, 1990, 2000 og 2010?"

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Danmarks Statistik, der har oplyst følgende:

"Det danske samfund har ændret sig betydeligt i løbet af de 40 år, hvilket medfører problemer med sammenligneligheden over tid. Fx har kravene til uddannelse for at varetage de forskellige jobkategorier ændret sig i løbet af perioden.

Ideelt set burde der ses på antallet af beskæftigede i de nævnte jobkategorier, men der findes først oplysninger om jobkategori fra år 2000. Det er der derfor valgt at definere antallet i de enkelte stillingskategorier som antallet af personer med en relevant uddannelse, der er beskæftiget inden for det område, hvor vedkommende er uddannet. Der er altså i kategorien lærere alene medtaget personer, der er uddannet som lærer og arbejder inden for uddannelsesområdet. En person, der er uddannet lærer men arbejder uden for uddannelsesområdet, indgår således ikke i antallet af lærere i opgørelsen. Tilsvarende indgår en person, der arbejder inden for uddannelsesområdet uden en formel uddannelse som lærer ikke i opgørelsen af antallet af lærere.

Generelt om den valgte metode

Personer med de relevante højeste fuldførte uddannelser og med bopæl i Danmark er fundet (tabel 1). Andelen som er under pensionsalderen, og dermed kan forventes at have en tilknytning til arbejdsmarkedet, er vist som en "heraf-kategori". Antallet med de enkelte uddannelser, som er beskæftigede i relevante brancher er fundet (tabel 2). Årstallene refererer til statustidspunktet primo oktober for højeste fuldførte uddannelse og ultimo november for beskæftigelsen. Årstallet 1980 dækker således over, at populationen består af befolkningen pr. 1.1. 1981, den højeste fuldførte uddannelse er opgjort pr. 1.10. 1980, mens tilknytningen til arbejdsmarkedet er opgjort ultimo november 1980.

Tabel 1

Personer efter højeste fuldførte uddannelse					
	1970¹⁾	1980¹⁾	1990	2000	2010
Antal personer					
Social og sundhedshjælpere	19.911	30.590	54.982	97.040	126.587
Politibetjente	1.436	4.393	8.150	9.599	11.954
Pædagoger	13.768	31.489	50.374	76.499	118.875
Lærere	40.914	66.192	80.868	94.793	115.450
Socialrådgivere	1.345	5.168	7.759	11.331	16.546
Sygeplejersker	29.169	40.422	55.002	69.325	81.344
Læger	7.845	13.010	17.236	19.446	24.507
- heraf personer under folkepensionsalderen					
Social og sundhedshjælpere	19.911	30.590	53.897	90.699	109.160
Politibetjente	1.436	4.393	8.038	9.305	10.712
Pædagoger	13.768	31.489	49.947	73.800	110.146
Lærere	40.914	66.192	78.985	83.490	88.154
Socialrådgivere	1.345	5.168	7.692	10.793	14.700
Sygeplejersker	29.169	40.411	53.075	59.300	64.204
Læger	7.845	11.887	15.428	16.655	19.426

Anm.: Folkepensionsalderen var 67 år i 1980 og 1990, mens den var 65 år i 2000 og 2010. 1) Personer over 50 år blev ikke spurgt om deres uddannelse ved folke- og boligtællingen i 1970, og derfor er tallene for samtlige personer og personer under folkepensionsalderen næsten identiske i 1970 og 1980.

Kilde: Befolkningens højeste fuldførte uddannelse og befolkningsstatistikken.

Tabel 2

Beskæftigede i relevante brancher efter højest fuldførte uddannelse				
	1980	1990	2000	2010
Antal personer				
Social og sundhedshjælpere	23.788	39.133	65.319	74.033
Politibetjente	4.155	7.327	7.923	8.707
Pædagoger	25.256	40.479	60.973	84.821
Lærere	56.793	63.241	65.410	65.732
Socialrådgivere	4.094	5.861	8.087	11.084
Sygeplejersker	30.904	42.174	48.157	52.671
Læger	9.557	13.319	14.539	18.276
Forsvaret	47.858	45.098	31.205	28.139

Anm.: De relevante brancher er med den nuværende branchenomenklatur defineret som: Social- og sundhedshjælpere: Alt i brancherne 86-88, dvs. sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger. Politibetjente: Branche 842400 politi. Pædagoger: Brancherne 85 (Undervisning) og 87-88 (sociale foranstaltninger) med få undtagelser (videregående uddannelser). Lærere: Alt i undervisning med undtagelser af videregående uddannelser. Socialrådgivere: Mange forskellige brancher på det offentlige område, men især i offentlig administration og arbejdsformidlingskontorer. Sygeplejersker: Alt i brancherne 86-88 med få undtagelser (bl.a. dagplejemødre, børnehaver, fritidsklubber). Læger: Alt i 86 (sundhedsvæsen).

Kilde: Befolkningens højeste fuldførte uddannelse, befolkningsstatistikken, den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik.

Omkring tidsserien

Det er registret over højst fuldførte uddannelse, som er kilden til uddannelsesoplysningen. Den primære kilde, når højst fuldførte uddannelse dannes, er elevregistret. Oplysningerne i elevregistret starter omkring 1973-1974, og er indberettet af uddannelsesinstitutionerne. For personer, som har fuldført deres uddannelse på et tidligere tidspunkt, bruges bl.a. folke- og boligtællingen 1970 som kilde. Personer over 50 år blev ikke spurgt om deres uddannelse i folke- og boligtællingen i 1970, hvilket medfører en undervurdering af uddannelsesniveaueet for den ældste del af befolkningen. Det har særligt betydning for oplysningerne for årene 1970 og 1980, hvor en del af de pågældende personer fortsat var på arbejdsmarkedet. Oplysningerne fra folke- og boligtællingen stammer fra skemaer, som de enkelte personer selv har udfyldt, og anses ikke for at være lige så pålidelige som oplysningerne i elevregistret. Derudover bruges i mindre opfang en række andre kilder, når højst fuldførte uddannelse dannes. For personer som er uddannet før midten af 1970'erne er der derfor en vis usikkerhed omkring dækningen.

Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik er kilden til beskæftigelsesoplysningerne for årene 1980, 1990, 2000 og 2010. For 1970 findes der oplysninger i folke- og bolig-tællingen, men i denne skal de adspurgte selv angive, hvilket fag de arbejder inden for. Det vurderes, at denne forskel giver anledning til for stor statistisk usikkerhed til, at oplysningerne for 1970 kan sammenlignes med 1980. Derfor indgår alene oplysninger om beskæftigelsen fra 1980 i tabel 2.

Der er et større skift i branchenomenklaturen mellem 1990 og 2000, hvilket bidrager til usikkerhed på tallene.

Ansatte i vikarbureauer indgår ikke som værende beskæftigede i relevante brancher, og er derfor ikke med i tabel 2.

Personer, der har taget deres uddannelse i udlandet, indgår ikke i opgørelsen af antallet af beskæftigede i de relevante brancher.

Problemer med sammenlignelighed over tid

I en opgørelse af, hvor mange der er i de forskellige jobkategorier, ville det klart være bedst at tage udgangspunkt i de relevante arbejdsfunktioner (disco-koden). Dette kan dog ikke lade sig gøre, da disco-koden kun findes for årene 2000 og 2010 og i øvrigt ikke er dannet efter samme metode i disse to år.

Når der alternativt er taget udgangspunkt i personer, der har en formel uddannelse, vil personer, som fungerer som ufaglært arbejdskraft på de forskellige områder, ikke indgå. Det får især betydning for antallet af social- og sundhedshjælpere og pædagoger. Pædagogmedhjælpere og social- og sundhedshjælpere (tidligere: hjemmehjælpere) er og har især tidligere været fag, som man kunne varetage uden en formel uddannelse. Det er en årsag til, at der i den sociale ressourceopgørelse er et højere antal social- og sundhedsassistenter end i denne opgørelse. Den sociale ressourceopgørelse anvender arbejdsfunktionskoden (disco-koden) til at identificere personalegrupperne, og dækker således ikke årene 1980 og 1990.

Der kræves i dag i stigende grad en uddannelse for at varetage de forskellige opgaver. En testkørsel viser da også, at andelen, som har de relevante uddannelser i de brancher, som er udpeget som relevante, er steget en del over tid."

Med venlig hilsen
Margrethe Vestager